

פרשת וילך

הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרך אשר בשעריך (לא, יב)

ולכאורה על איזה גר דיבר כאן הכתוב, דאי בגר תושב הלוא בוודאי יפטר ממצוות הקהל, ואי בגר צדק מדוע צריכה התורה לציין באופן מיוחד, והלוא בתוך כלל ישראל הוא ומדוע היה צד לפטרו ממצוות הקהל.

ויש לפרש, דהנה איתא בספרי דכל מקום דכתיב 'שעריך' בא לאפוקי את ירושלים.

והנה מבואר בגמ' (פסחים ח, ב) 'כל אדם שאין לו קרקע אין עולה לרגל', לפ"ז יוצא דגר אינו עולה לרגל כיון שאין לו קרקע.

עפ"ז יתפרשו דברי הכתוב 'וגרך אשר בשעריך', היינו הגר שבכל שנה מותר לו לישב בכל שעריך וא"צ לבוא לירושלים, בכ"ז בשביל מצוות הקהל מחויב אף הוא לבוא לירושלים.

(מהרי"ל דיסקין)

וקשה, דמהיכ"ת שגר פטור ממצות הקהל, והא סגי שיש לו קנין פירות דהא מקור האי דינא דמי שאין לו קרקע פטור מראיה ילפינן מקרא דלא יחמוד איש את ארצו, ולזה סגי בקנין פירות, ואף לכאורה יהא סגי בקרקע שקנה לאחר שנתגייר, ומה שכתב התוס' בפסחים (ג, ב) דבאין לו קרקע פטור מראיה, ע"כ איירי דלא קנה קרקע.

ולהכי י"ל, דהרי שנינו בב"מ (נט, א) מפני מה הזהירה תורה בל"ו מקומות על הגרים, מפני שסורו רע, ובמצות הקהל כתב הרמב"ם (פ"ג מהל' חגיגה ה"ה) שהקהל אומרין בלשון הקדש וגרים אינם מבינים ללשון הקדש, להכי נצרכו לריבוי מיוחד לומר דמ"מ הם חייבים בהקהל.

מקור: רבי חיים קנייבסקי שליט"א